

HAKIJA	Fortum Power and Heat Oy
HAKEMUS	<p>Hakija on pyytänyt 12.4.2023 päivätyllä hakemuksella Maanmittauslaitosta myöntämään kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain (603/1977) eli lunastuslain 5 §:n mukaista lunastuslupaa Kopula-Hankasalo 2x 110 kV voimansiirtojohtoa varten tarvittavan kiinteistöjen käyttöoikeuden pysyvään supistamiseen Siuntion ja Vihdin kuntien ja Lohjan kaupungin alueella. Samalla hakija pyytää, että lunastuksen kohde voidaan jättää lunastuslain 10 §:n nojalla lunastustoimituksessa tarkemmin määrättäväksi. Hakija pyytää lisäksi lunastuslain 58-59 §:n mukaista lupaa ennakkohaltuunoton suorittamiseksi kaikilla hakemuksen liitteenä olevilla kiinteistöillä.</p> <p>Hankkeen merkitys yleisen tarpeen kannalta</p> <p>Vihdin kunnassa sijaitsevalle Etelä-Nummelan alueelle ollaan muodostamassa laaja yritysalue, johon on suunnitteilla monipuolista yritystoimintaa: teollisuus-, toimistoja tuotantotiloja sekä muita erilaisia toimitiloja sekä näiden yhteydessä toimivia pienimuotoisia liiketiloja.</p> <p>Fortum Power and Heat Oy:n tarkoituksena on rakentaa sähkönsiirtoyhteys Fingrid Oyj:n Kopulan sähköasemalta Etelä-Nummelan yritysalueelle sijoittuvalle Microsoftin datakeskuskelle. Sen sähkötehon tarve edellyttää 110 kV:n voimajohdon rakentamista ja yhteystarpeen vaatimuksena on redundanttinen siirtoyhteys eli sähkön siirron toimitusvarmuudelle asetetaan erityisiä toimintavarmuus- ja luotettavuusvaatimuksia. Voimajohdon avulla toteutetaan datakeskuksen liityntä Fingridin (FG) nykyiselle Kopulan 400/110 kV sähköasemalle. Etelä-Nummelan datakeskus on Espoon Hepokorven ja Kirkkonummen Kolabackenin datakeskusten kanssa osa Microsoftin kolmen datakeskuksen hankekokonaisuutta. Toteutetaan kolmen datakeskuksen investointi on myös valtakunnallisesti hyvin merkittävä.</p> <p>Hankkeen sijainti, laajuus ja aikataulu</p> <p>Ilmajohdona toteutettavan kahden virtapiirin 110 kV:n voimajohdon johtoreitti sijoittuu Siuntion ja Vihdin kuntien sekä Lohjan kaupungin alueelle. Johtoreitin pituus on noin 3,5 km ja johtoreitti kulkee pääosin Fingridin 400 kV:n Espoo-Hikiä-johdon länsipuolella aina yritysalueen läheisyyteen saakka (liite 1). Tällöin johtojen vaatima tilantarve ja tarvittava uusi lunastusalue on mahdollisimman pieni ja johdon sijoittamisella toteutetaan myös valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden sekä maakuntakaavoituksen ohjausta voimajohtojen sijoittamisesta olemassa oleviin johtokäytäviin.</p> <p>Aivan johtoreitin alkuosassa, Kopulan sähköaseman luona ja sen pohjois-/koillispuolella, pylvääille 3 saakka, johtoreitti poikkeaa nykyisen Fingridin 400 kV voimajohdon reitistä. Toinen voimajohdon virtapiiri (Kopula - Hankasalo J1) kulkee kokonaan ilmajohdona myös Kopulan sähköaseman telineeltä (OTEL) lähtien, mutta toinen virtapiiri (Kopula-Hankasalo J2) toteutetaan maakaapelina ja edellä mainitusta Kopula-Hankasalo J1-reitistä poikkeavaa linjasta pitkin Kopulan sähköasemalta sähköasema-alueen pohjoispuolelle sijoittuvalle ja pylvään 2 läheisyyteen sijoittuvalle telineelle (1TEL) saakka. Maakaapeliosuuden pituus on noin 300 metriä ja maakaapeli sijoittuu kokonaisuudessaan Fingridin omistamalle Kopulan sähköasema -kiinteistölle.</p> <p>Nykyisten suunnitelmien mukaan rakentaminen on tarkoitus toteuttaa vuosien 2024 ja 2025 aikana. Voimajohtoreitin suunnittelun vaatimat maastotyöt on toteutettu pääosin vuoden 2022 loppupuolella ja osin vuoden 2023 puolella. Tavoitteena on, että voimajohto on kokonaisuudessaan valmis vuoden 2025 syksyllä.</p>

Voimajohdon tarvitsema, lunastettava maa-alue on kuvattu tarkemmin tässä hakemuksessa.

Viranomaisten lausunnot ja muut lausunnot hankkeesta

Voimajohtohankkeesta on pyydetty ja saatu lausunnot Uudenmaan ELY-keskukselta, Uudenmaan liitolta, Vihdin ja Siuntion kunnilta, Lohjan kaupungilta, Länsi-Uudenmaan museolta, Caruna Oy:ltä sekä Fingrid Oyj:ltä. Fingridiltä on lisäksi vielä myöhemmin pyydetty tekninen risteämäläusunto, jossa on erikseen pyydetty kannanottoa siihen, kuinka lähelle FG:n nykyistä 400 kV:n voimajohtoa Fortumin uusi 2 X 110 kV voimajohto voidaan sijoittaa. Lausunnot ovat hakemuksen liitteenä (liitteet 2-10).

Tarvittavat liittymisluvat

Voimajohto liitetään datakeskuksen alueelle rakennettavalle sähköasemalle ja Fingridin olemassa olevalle Kopulan sähköasemalle. Fingridin kanssa tehdään liittymissopimus, kun lunastuslupahakemusprosessi on käynnistetty. Fingrid on todennut 9.6.2021 antamassaan lausunnossa (liite 8) puoltavansa voimajohtohanketta ja voimajohdon liittämistä Kopulan sähköasemalle.

Johtoaluesopimukset

Kiinteistöjen omistajien kanssa on neuvoteltu voimajohdon rakentamisesta sekä johtokadun erityisten oikeuksien lunastamisesta. Koko reitillä oli suunnitteluvaiheessa 21 tilaa tai määräalaa. Kaikkien näiden maanomistajien kanssa on tehty kirjalliset sopimukset voimajohdon rakentamisesta ja lunastamisesta, lukuun ottamatta Fingridin omistamaa kiinteistöä Kopulan Sähköasema. Sen osalta lupa voimajohtojen sijoittamiseen sisältyy Fingridin kanssa tehtävään liittymissopimukseen. Johtoreitille sijoittuu lisäksi yksi yhteinen vesialue (järjestäytymätön osakaskunta) ja kaksi yleistä tietä. Liitteenä 11 on maanomistajaluettelo, johon on merkittynä maanomistajat.

Liittymissopimus Fingridin kanssa 22.5.2023

Maanomistajien kuuleminen

Kaikilta johtoalueen kiinteistönomistajilta on saatu lunastuslain 8 §:n mukainen kirjallinen suostumus lunastukseen tai suostumus saadaan liittymissopimuksen kautta, lukuun ottamatta yhteistä vesialuetta (järjestäytymätön osakaskunta) sekä yleisiä teitä (kts. kohta johtoaluesopimukset). Hakijan näkemyksen mukaan erillistä kuulemiskokousta tai muuta maanomistajien lisäkuulemista ei ole tarpeen järjestää.

Johtohankkeen hankelupa

Energiavirasto on myöntänyt johtohankkeelle sähkömarkkinalain (588/2013) mukaisen sähköjohdon hankeluvan 4.2.2022 (liite 12). Liitteenä 9 on lisäksi alueen jakeluverkonhaltijalta, Caruna Oy:ltä hankelupaa varten saatu lausunto.

Johtoalueen vaatima maa-alue ja käytettävät pylvästyypit

Pylvästyypeinä käytetään ns. Tannenbaum-tyyppisiä vapaasti seisovia teräsristikkopylväitä. Molempien virtapiirien johdot sijoitetaan samoihin pylväisiin. Voimajohdon tilantarve on lähtökohteisesti 26 metriä leveä johtokäytävä sekä tämän molemmin puolin 10 metriä leveät reunavyöhykkeet (26 m + 2 x 10 m). Rakennusraja sijaitsee reunavyöhykkeen ulkoreunassa, 23 metrin päässä johdon keskilinjasta. Fingridin olemassa olevan voimajohtolinjan rinnalla kulkevalla osuudella täysin uuden johtoalueen tilantarve on käytännössä pienempi, kun johtoalue menee osittain limittäin nykyisen Fingridin voimajohdon johtoalueen kanssa. Uuden johtolinjan keskilinjasta etäisyys viereisen, olemassa olevan 400 kV:n voimajohdon keskilinjasta on 27 metriä. Etäisyys perustuu Fingridiltä saadun lausunnon perusteella laskettuun keskilinjojen vähimmäisetäisyyteen. Liitteessä 13 on voimajohdon johtoaluekuva lunastettava maa-alueesta.

Hakijan 8.6.2023 antamasta selvityksestä ilmenee, että pituudeltaan noin 300 metrin mittaisen maakaapeliosuuden osalta tarvittavan johtoalueen leveys on yhteensä kuusi metriä (kolme metriä keskilinjan molemmin puolin). Vaikka maakaapelireitin johtoaluekuvaan on merkitty neljän metrin työnaikainen työskentelyalue johtoalueen molemmin puolin, ei ko. työaluetta tarvita käytännössä joka kohdassa reittiä: Täten maakaapelin asentaminen/rakentamistyö pystytään toteuttamaan Fingridin omistaman sähköasemakiinteistön alueella myös kohdassa, missä kaapelireitti on jouduttu sijoittamaan lähelle naapurikiinteistön (755-436-2-22) rajaa.

Reittikartat

Liitteessä 14 on voimajohdon reittikartta. Johtoreitin päätepiste ja johtoreitti datakeskuskiinteistöllä voivat vielä muuttua Fortumista riippumattomista syistä jonkin verran nyt suunnitellusta, ko. alueella vielä tehtävän tarkemman suunnittelun takia.

Ympäristöselvitys, viranomaisneuvottelut ja päätös luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräysten lieventämisestä

Ramboll Finland Oy on tehnyt syyskuussa 2021 valmistuneen Kopula-Etelä-Nummela voimajohdon ympäristöselvityksen (liite 15), joka on toimitettu kaikille viranomaisille nähtäväksi ja kommentoitavaksi (kts. kohta viranomaisten lausunnot). Museoviranomainen ei ole edellyttänyt arkeologisen selvityksen toteuttamista voimajohtoreitillä. Hankkeen ja sen alustavien ympäristövaikutusten esittelemiseksi pidetyn viranomaisneuvottelujen muistiot ovat liitteinä 16 ja 17.

Uudenmaan ELY-keskus on tehnyt 29.12.2022 päätöksen (JUDELY/14157/2022) luonnonsuojelulain (1096/1996) 27 §:n mukaisesta luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräysten lieventämisestä koskien Siuntion alueella sijaitsevaa Risubackajoen rantalehtoa (YSA012914) hankkeen toteuttamiseen tarvittavan johtoalueen osalta. Päätös on liitteenä 18. Lisäksi suunnitteluvaiheen aikana on toteutettu erillinen kaivo- ja lähdevesiselvitys: Selvityksessä arvioitiin voimajohtoreitillä sijaitsevan, lähteeseen rakennetun kaivon tilaa ja johdon rakentamisen vaikutuksia siihen. Kaivo jo selvitysalue sijaitsevat kiinteistön 755-436-2-64 alueella.

ASIANOSAISTEN KUULEMINEN, SUOSTUMUKSET, SELVITYKSET, LUVAT JA LAUSUNNOT

Hakija on pyytänyt viranomaisilta lausunnot pääosin vuonna 2021 hanketta valmistellessaan. Hakija on lähettänyt 6.6.2023 sähköpostilla lisälausuntopyynnön viranomaisille (Siuntion kunta, Lohjan kaupunki, Vihdin kunta, Uudenmaan ELY, Uudenmaan liitto, Länsi-Uudenmaan museo) hakemuksen mukaisesta voimajohtoreitistä, mikä alku- ja loppupään osalta poikkeaa ympäristöselvityksen mukaisista reittivaihtoehdoista.

Siuntion kunta 29.11.2021

Siuntion kunta on lausunnossaan tarkastellut ympäristöselvityksessä esitetyt reittivaihtoehdot Ve1A ja Ve1B:

Siuntion kunta näkee tärkeänä kuntayhteistyön edistämisen ja Länsi-Uudenmaan yritysalueiden kehittämisen. Hanke on myös pääsääntöisesti maakuntakaavojen mukainen. Uusimaa-kaava 2050 osalta toimeenpanokielto on päätynyt 24.9.2021 siltä osin kuin valitukset on hylätty. Lupa-aineistoon on tältä osin tieto päivitettävä.

Siuntion kunta yhtyy näkemykseen soveltuvista vaihtoehdoista VE1a ja VE1b. VE2 on ollut perusteltua jättää tarkemmasta tarkastelusta pois, luontoarvoihin perustuen. Siuntion kunta huomauttaa, että VE1b tarkastelualueella on Pohjois-Siuntion osayleiskaavaan merkitty suojeltava rakennus (sr 40). Tieto tulisi lisätä ympäristöselvityksen kulttuuriympäristötietoon.

Siuntion kunta toteaa, että esitetty voimalinjaus kulkee noin 4/5 osan matkalta Siuntion kunnan alueella ja vaikutusten minimointi on tärkeää.

Edellä mainittuihin lähtökohtiin ja selvityksiin perustuen kunta esittää toteutettavaksi vaihtoehdoksi linjauksen VE1:a seuraavin huomioin:

- Suositeltavin on linjaus 400 kV linjauksen rinnalla siten, että linjaus

toteutetaan luonnonsuojelualueen osalta maakaapelointina suuntaporaus tekniikkaa hyödyntäen.

• Toiseksi suositelluin vaihtoehto on linjaus 400 kV linjauksen rinnalla siten, että linjaus toteutetaan ilmakaapelointina siten, että tukipylväät sijoittuvat luonnonsuojelualueen ulkopuolelle ja vaikutus puustoon ja muuhun kasvillisuuteen on mahdollisimman vähäinen.

VE1 maisemallinen vaikutus jää vaihtoehtoa VE1b pienemmäksi. Myös visuaalinen ja muu koettu haitta asumisen osalta jää pienemmäksi, kuten myös vaikutus kulttuuriarvoihin.

Siuntion kunta ei ole antanut lisälausuntoa 30.6.2023 mennessä.

Lohjan kaupunki 15.12.2021: Lohjan kaupunki ei anna lausuntoa.

Lohjan kaupunki 28.6.2023: Lohjan kaupunki ei anna lausuntoa.

Vihdin kunta 14.12.2021:

Kunta on lausunnossaan lausunut voimajohdon sijoittumisesta ehdotusvaiheessa olevasta Etelä-Nummelan osayleiskaavassa 0267 sekä Etelä-Nummelan työpaikka-alueen I, kaava N198, asemakaavaehdotuksessa.

Johdon maakaapelointivaihtoehdon tarvetta on suositeltavaa tutkia vielä jatkosuunnittelussa ja ennen johdon rakentamista, kun työpaikka-alueen tulevat toimijat ja toiminnan aiheuttamat tarpeet ovat tarkemmin tiedossa. Voimajohdon tarkennuksessa suunnittelussa tulee huomioida Etelä-Nummelan työpaikka-alueen I asemakaavan yhteydessä laadittu yleissuunnittelutasoinen louhintasuunnitelma ja alueelle laadittu hulevesien hallinnan yleissuunnitelma.

Vihdin kunta lisälausunto 28.6.2023:

Fortum Power and Heat Oy:n suunnittelema uusi 2 x 110 kV voimajohto Fingrid Oyj:n Kopulan sähköasemalta Etelä-Nummelan yritysalueelle on huomioitu lainvoimaisessa Etelä-Nummelan osayleiskaavassa, 0267, seuraavasti: Osayleiskaavassa on osoitettu olemassa oleva 400 kilovoltin voimajohto osayleiskaavan T (tuotantotoiminnan ja varastoinnin alue)- ja TP-/ET (työpaikka- ja yhdyskuntateknisen huollon alue) -alueiden kautta kulkeva. Merkintä sisältää varauksen 110 kV-voimajohdon sijoittamiselle saman johtokäytävään.

Fortum Power and Heat Oy:n suunnittelema uusi 2 x 110 kV:n voimajohto Fingrid Oyj:n Kopulan sähköasemalta Etelä-Nummelan yritysalueelle on huomioitu Etelä-Nummelan yritysalue I:n asemakaavassa (kaava N198). Kaavaehdotuksessa 400 kV:n voimajohdolle ja sen rinnalle sijoittavalle uudelle 110 kV:n voimajohdolle osoitettu yhteensä 80 m voimajohtoalue (va, vaara-alue).

Uuden suunnitelman mukaiset pylväiden 13 ja 14 sijainnit kohdistuvat voimassa olevan asemakaavan (kaava N198) mukaisen johtoalueen ulkopuolelle. Pylväs 13 sijaitsee kunnan omistamalla alueella ja sijoittuu asemakaavan (kaava N198) mukaiselle katu- ja suojaviheralueelle. Pylvään sijoittuminen on huomioitu elinvoimalautakunnan 10.1.2023 § 6 hyväksymässä Hankasalontien katusuunnitelmassa. Mikäli pylväs 13 sijoittuu hyväksytyyn Hankasalontien katusuunnitelmassa osoitettuun paikkaan, ei Vihdin kunnalla ole huomauttamista pylvään sijoittumisesta eikä muutos aiheuta haittaa kaavan toteuttamiselle. Pylväs 14 sijoittuu asemakaavan mukaiselle kortteli 385 T-tontille 1. Kunnan näkökulmasta sijoittuminen ei aiheuta haittaa kaavan toteuttamiselle mutta se tulee huomioida rakennuspaikan toteuttamissuunnitelmassa.

Uudenmaan ELY-keskus lausunto 29.11.2021

Kaavoitus ja maankäyttö

Uudenmaan liiton laatima uusi maakuntakaava (Uusimaakaava 2050) on tullut Helsingin hallinto-oikeuden 24.9.2021 antamalla päätöksellä voimaan siltä osin kuin siitä tehdyt valitukset hylättiin. Voimalinjoja koskevat merkinnät ja määräykset ovat tulleet voimaan hyväksytyyn maakuntakaavan mukaisesti.

MML 40889/03 04/2023
21.9.2023

Espoo – Hikiä 400 kV voimajohto, jonka kanssa hanke sijoittuisi pääosin samaan maastokäytävään, on osoitettu uudessa maakuntakaavassa. Johto on osoitettu myös lainvoimaisissa Siuntion pohjoisosien osayleiskaavassa ja Vihdin strategisessa yleiskaavassa sekä ehdotusvaiheessa olevassa Etelä-Nummelan osayleiskaavassa.

Toisin kuin ympäristöselvityksessä on todettu, nyt suunniteltava voimajohdon osuus ei ELY-keskuksen näkemyksen mukaan sijoitu Lohjan Lieviö-Paunin osayleiskaavan alueelle. Voimajohto sijoittuu pieneltä osin Lohjan taajamaosayleiskaavan M-alueelle.

Vaihtoehto VE 1b poikkeaa pieneltä osin Pohjois-Siuntion osayleiskaavassa osoitetusta voimajohtoreitistä. ELY-keskus katsoo kuitenkin, että vaihtoehdon toteuttaminen ei edellytä muutostarvetta yleiskaavaan. Siuntiossa on vireillä koko kuntaa koskevan teemaosayleiskaavan laadinta, mutta ELY-keskuksen tietojen mukaan voimajohtoja ei osoiteta yleiskaavassa.

Suunnitellun voimajohdon alueella ei ole voimassa olevia asemakaavoja. Etelä-Nummelan työpaikka-alueella on asemakaavoitus käynnissä, ja asemakaavaehdotus on toistamiseen parhaillaan nähtävillä. ELY-keskus antaa asemakaavaehdotuksesta lausunnon 10.12.2021 mennessä.

Vaihtoehdon VE 1b läheisyydessä on useampia asuinrakennuksia verrattuna vaihtoehtoon VE 1a, joten VE 1b linjauksesta aiheutuisi haitallista vaikutusta uudelle alueelle. Maankäytön kannalta olemassa olevaan johtokäytävään tukeutuminen on kannatettava periaate. Myös haitallisia maisemavaikutuksia voidaan hillitä rakentamalla olemassa olevan voimajohdon viereen.

Luonnonsuojelu

Vaihtoehto VE 1a sijoittuu Kopulan muuntoaseman läheisyydessä Risubackajoen rantalehto -nimiselle luonnonsuojelualueelle (YSA012914). ELY-keskus katsoo, että luontoarvojen kannalta Risubackajoen alittaminen suuntaporaamalla tai kiertäminen ovat huomattavasti parempia vaihtoehtoja voimalinjan toteuttamiseksi. Ottaen huomioon edellä mainitut vaihtoehdon VE 1b asutukseen kohdistuvat ja maisemalliset vaikutukset ELY-keskus toteaa Risubackajoen alittavan vaihtoehdon olevan tutkituista vaihtoehdoista kannatettavin.

Mikäli voimajohto halutaan kuitenkin toteuttaa ilmajohtona, ELY-keskus suosittelee toista vaihtoehtoa voimalinjan toteuttamiseksi. Tämä siitä syystä, että luonnonsuojelulaissa ja -asetuksessa on määritelty tiukat ehdot rauhoitusmääräysten lieventämiselle (LSL 27 §). Asiakirjoista ei käy ilmi, että onko yhteispylväsraatkaisua olemassa olevaa maastokäytävää hyödyntäen tutkittu.

Maantiet

Voimajohdon suunnittelussa ja sijoittamisessa maanteihin nähden on noudatettava Liikenneviraston ohjetta Sähkö- ja telejohdot ja maantiet (3/2018). Maantien ylittävän ilmajohdon tieluokka- ja jännitekohtaiset vähimmäiskorkeudet tien pinnasta on esitetty Sähkö- ja telejohdot ja maantiet -ohjeessa. Valtatien 1 suoja-alue ulottuu 30 metrin etäisyydelle maantien keskilinjasta. Yhdystien 11188 (Kahvimaantie) suoja-alue ulottuu 20 metrin etäisyydelle maantien keskilinjasta. Rakennusta ei saa pitää maantien suoja-alueella (Laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä 44 §). Maantien suoja- ja näkemä-alueella ei saa pitää sellaista varastoa, aittaa taikka muuta rakennelmaa tai laitetta, josta tai jonka käytöstä voi aiheutua vaaraa liikenneturvallisuudelle tai haittaa tienpidolle (LjMTL 46 § 1. mom.). Pylväiden rakentamis- ja huolto-työt tulee tehdä valtatie 1 ja yhdystien 11188 tie- ja suoja-alueen ulkopuolella. Johtolinjan tarkempaa sijoittumista maantiehen nähden voidaan arvioida vasta suunnitelmien tarkentuessa pylväspaikkojen osalta.

Valtatien 1 keskimääräinen vuorokausiliikennemäärä ko. alueella on 22922 ajoneuvoa, josta raskaiden ajoneuvojen osuus on noin 8 %. Alueella on nopeusrajoitus 120 km/h.

Uudenmaan ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueella ei ole tiedossa tienpidollisia toimia valtatielle 1 eikä yhdystielle 11188 ko. alueelle. Mikäli hankkeessa on tarvetta työskennellä tiealueella, tulee tiealueella työskentelylle hakea lupa Pirkanmaan ELY-keskuksesta.

Ympäristövaikutusten arviointimenettely

ELY-keskus katsoo, että käytettävissä olevien tietojen perusteella hankkeessa ei ole tarpeen tehdä päätöstä arviointimenettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa.

Uudenmaan ELY-keskus, lisälausunto 20.6.2023:

Ei tarvetta lausua hankkeesta uudelleen.

Fingrid Oyj lausunto 9.6.2021

Fingrid puoltaa esitettyä voimajohtohanketta. Kantaverkkoon liittymisen edellytyksenä olevat vaatimukset on esitetty lausunnossa.

Fingrid Oyj/Maankäyttö ja ympäristö lausunto 9.9.2022

Fingrid Oyj on 2x110 kV johdon Kopula–Etelä-Nummela rakentamista 400 kV johdon Espoo– Hikiä rinnalle koskevassa lausunnossaan lausunut johtoalueesta, käytettävistä standardeista, uuden johdon sijainnista Fingridin voimajohtoon nähden, maadoituksista ja Fingridin johtojen vaarajännitteistä johtoalueen raivauksesta, työskentelystä johtoalueella, kartoituspyynnöstä ja asiakirjojen päivityksestä, suunnitelmien muutoksesta ja lausunnon voima- saolosta.

Caruna Oy, lausunto 26.11.2021

Caruna Oy pyytää ottamaan huomioon voimajohdon suunnittelussa Carunan olemassa olevan ja suunnitellun sähköverkon.

Länsi-Uudenmaan museo 26.11.2021

Museo on tutustunut suunnitelmaan ja lausuu asiasta rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman sekä arkeologisen kulttuuriperinnön osalta. Rakennetun kulttuuriympäristön ja maisemien osalta museo pitää hyvänä olemassa olevan johtokäytävän hyödyntämistä, jolloin maisema vaikutukset jäävät vähäisemmiksi kun kokonaan uuteen käytävään toteutettaessa. Metsäalueilla johtokäytävän lievennys tulisi kuitenkin mahdollisuuksien mukaan sijoittaa sivuun korkeampien mäkien lakialueilta maisemallisista syistä. Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta museo toteaa, että suunnitellun voimajohdon linjauksen välittämään läheisyyteen jää kaksi muinaismuistolain /295/1963) rauhoittamaa kiinteää muinaisjäännettä, Pariisi (tunnus muinaismuistorekisterissä 1000023754) ja Mustamäki (1000015991), jotka molemmat ovat historiallisia rajamerkkejä. Kohteiden sijainti on esitetty karttaliitteessä 1. Molemmat kohteet jäävät hieman sivuun nyt esitetystä voimajohtolinjauksesta, eivätkä siten vaikuta voimaan johdon toteuttamiseen suunnitellusti.

Hankkeen toteuttamisvaiheessa on kuitenkin kiinnitettävä huomiota siihen, ettei erityisesti lähempänä suunniteltua voimajohtolinjaa sijaitsevalle kohteelle Mustamäki aiheudu rakentamisesta tai työmaaliikenteestä johtuvia vaurioita. Mikäli kohteen ympäristössä on rakennushankkeen aikana tarpeellista liikkuu työkoneilla, kohde on merkittävä selvästi maastoon ja sen paikka on osoitettava kaikille alueilla työskenteleville. Kohteen päälle tai välittömään läheisyyteen ei saa varastoida rakennustoissa tarvittavia tarvikkeita.

Museolla ei ole muuta kommentoitavaa asiaa.

Länsi-Uudenmaan museo, lisälausunto 21.6.2023

Museo toteaa, että reittimuutos ei vaikuta hankkeen toteuttamiseen suunnitellusti. Museolla ei ole tällä erää muuta kommentoitavaa asiaan.

Kiinteistönomistajien suostumukset

Kaikilta johtoalueen kiinteistönomistajilta on saatu lunastuslain 8 §:n mukainen kirjallinen suostumus lunastukseen tai suostumus saadaan liittymissopimuksen kautta, lukuun otta-

matta yhteistä vesialuetta (järjestäytymätön osakaskunta) sekä yleisiä teitä (kts. kohta johto-alue sopimukset). Sopimuksen allekirjoittajat ovat suostuneet lunastukseen ja ennakko-alueen ottoon sekä siihen, ettei heitä enää kuulla lunastusluvan antamisen yhteydessä.

Maanmittauslaitoksen suorittama kuuleminen

Maanmittauslaitos on varannut niille maanomistajille ja käyttöoikeuden haltijoille, jotka eivät ole antaneet suostumustaan lunastukseen ja ennakko-alueen ottoon, tilaisuuden Lunastuslain 8 §:n 1-2 momentin mukaisesti lausunnon antamiseen.

Em. ja muiden tahojen kuulemiseksi kuulutus lunastuslupahakemuksesta on ollut nähtävillä Maanmittauslaitoksen verkkosivuilla 8.6.-17.7.2023. Ilmoitus kuulutuksesta on julkaistu Siuntion kunnan ilmoitustaululla 9.6.-17.7.2023, Västra Nyland- ja Länsi-Uusimaa-nimisissä sanomalehdissä 16.6.2023. Kuulutus lunastuslupahakemuksesta on ollut uudelleen nähtävillä Maanmittauslaitoksen verkkosivuilla 5.8.-11.9.2023. Ilmoitus kuulutuksesta on julkaistu Vihdin kunnan ja Lohjan kaupungin ilmoitustaululla 7.8.-11.9.2023. Määräaikana lausunnon on antanut Uudenmaan ELY-keskuksen L-vastuu-alue. Muita lausuntoja ei ole annettu.

Uudenmaan ELY-keskuksen/(L)-vastuualue 7.7.2023:

Yhdystien 11188 (Kahvimaantie) suoja-alue ulottuu 20 metrin etäisyydelle maantien keskilinjasta. Uudenmaan ELY-keskuksen L-vastuualue suosittaa, että pylväs (14Y) sijoitetaan maantien suoja-alueen (20 m) ulkopuolelle liikenneturvallisuussyihin (törmäysturvallisuus) perustuen. Pylväspaikka (14Y) on liikenneturvallisuuden kannalta huonompi, kuin purettava pylvään paikka. Mikäli pylväs (14Y) sijoitetaan maantien suoja-alueelle, tulee sille hakea suoja-alueelle rakentamisen poikkeamislupaa Pirkanmaan ELY-keskuksesta. Vanhan johtolinjan purkutöille (ylitys- ja purkutytöt) sekä uuden johtolinjan rakentamistöille tulee hakea työ lupa Pirkanmaan ELY-keskuksesta.

KÄSITTELYRATKAISU

Lunastuslain 5.2 §:n mukaan Maanmittauslaitos on toimivaltainen ratkaisemaan lunastusluvan, kun lunastus tapahtuu voimansiirtolinjan, maakaasuverkoston tai muun näihin verrattavan yrityksen rakentamista varten ja lunastuslupaa ei vastusteta tai kyseessä on yksityisen ja yleisen edun kannalta vähemmän tärkeä lunastus. Jos Maanmittauslaitos ei ole lunastuslain 5.2 §:n mukaan toimivaltainen käsittelemään lunastuslupaa, on sen siirrettävä asia valtioneuvostolle.

Päätös

Maanmittauslaitos katsoo hakemuksen ja lausuntojen perusteella, että lunastusluvan antamista ei vastusteta, ja näin ollen Maanmittauslaitos on toimivaltainen lunastuslain 5.2 §:n perusteella ratkaisemaan haetun lunastuslupa-asian.

Sovelletut lainkohdat:

Lunastuslain (603/1977) 5.2 §

ASIAN RATKAISU

Yleistä

Lunastuslain 4.1 §:n mukaan lunastaa saadaan, kun yleinen tarve sitä vaatii. Lunastuslupaa ei kuitenkaan saa myöntää, jos lunastuksen tarkoitus voidaan yhtä sopivasti saavuttaa jollain muulla tavalla (vaihtoehtoedellytys) taikka jos lunastuksesta yksityiselle edulle tuleva haitta on suurempi kuin siitä saatava hyöty (intressivertailuedellytys).

Haettu voimajohto ei kuulu YVA-menettelyyn piiriin.

Yleisen tarpeen vaatimus

Lunastamisen perusedellytys on yleisen tarpeen vaatimus, joka perustuu lunastuslain 4.1 § lisäksi perustuslain 15 §:n omaisuussuojasääntönsä.

Yleisen tarpeen vaatimuksen täyttymistä ei ole lunastuslain esitöissä tai oikeuskirjallisuudessa tarkasti määritelty vaan yleisen tarpeen edellytyksen täyttymisen on katsottu tapahtuvan tapauskohtaisella harkinnalla ottaen huomioon kunakin ajankohtana vallitsevat olosuhteet ja arvostukset ja näiden varassa muodostunut käytäntö. Yleinen etu ei kuitenkaan ole sama kuin julkinen käyttö, eli yleinen etu voi täytyä myös muulloin kuin julkisyhteisölle lunastettaessa. Toisaalta, vaikka lunastaja olisikin yksityinen yhteisö, tulisi lunastuksen tarkoituksen liittyä yhteiskunnan tehtävistöön. Ollakseen yleisen tarpeen vaatima, lunastuksen tulisi hyödyttää joko suoraan tai välillisesti epälukeista ihmisjoukkoa, ei vain tiettyä pientä ihmisryhmää.

Lunastuslaissa ja oikeuskäytännössä on lähdetty siitä, että väylämäiset infrastruktuurihankkeet pääsääntöisesti täyttävät yleisen tarpeen edellytyksen. Tässä tapauksessa yleisen tarpeen edellytyksen täyttymistä puoltaa se, että hakemuksen kohteena oleva voimajohto on suurjännitelinja (2x110 kV). Hakijan tarkoituksena on rakentaa sähkönsiirtoyhteys Fingrid Oyj:n Kopulan sähköasemalta Etelä-Nummelan yritysalueelle sijoittuvalle Microsoftin datakeskukselle.

Maanmittauslaitos toteaa, että tässä lunastushankkeessa lunastuslain 4.1 §:n mukainen yleisen tarpeen edellytys täyttyy.

Vaihtoehtoedellytys

Vaikka lunastus olisikin yleisen tarpeen vaatima, ei lunastuslupaa silti saa myöntää, jos lunastuksen tarkoitus voidaan yhtä sopivasti saavuttaa jollain muulla tavalla.

Ajatus vaihtoehtoedellytyksessä on, ettei lunastusta saa liioitella vaan on käytettävä maanomistajan oikeusasemaan mahdollisimman vähän puuttuvaa keinoa, jolla lunastuksen tarkoitus kuitenkin voidaan saavuttaa.

Normaalisti vaihtoehtoedellytys lunastuksissa vaatii näyttöä siitä, että lunastaja on pyrkinyt ensin toteuttamaan hankettaan vapaaehtoisin keinoin eli sopimuksin. Hakija on hankkinut suostumukset ennakkohaltuunotto-oikeudesta jo ennen lunastuslain mukaista ennakkohaltuunoton ajankohtaa, lukuun ottamatta Fingridin omistamaa kiinteistöä Kopulan Sähköasema, sekä yhteisiä vesialueita ja maanteitä.

Maanmittauslaitos toteaa, että hakija on selvittänyt reittivaihtoehtoja lunastuslain edellyttämässä laajuudessa.

Maanmittauslaitos katsoo, että hakijan hakemat käyttöoikeuden rajoitukset ovat tämän tyyppisille hankkeille tavanomaisia ja lunastuksen tarkoituksen saavuttamiseksi välttämättömiä ja oikeasuhtaisia. Lunastusta ei voida yhtä sopivasti saavuttaa millään muulla tavalla ja lunastuslaissa mainittu vaihtoehtoedellytys täyttyy.

Intressivertailu

Lunastusta ei saa lunastuslain 4.1 §:n mukaan toimeenpanna, jos sen haitta yksityiselle edulle on suurempi kuin sen tuottama hyöty yleiselle edulle.

Yleisen edulle tulevat hyödyt on todettu arvioitaessa sitä, onko hanke yleisen tarpeen vaatima.

Oikeuskirjallisuudessa on todettu, että yksityiselle edulle tulevaksi haitaksi ei voida laskea lunastuksen aiheuttamia suoranaisia taloudellisia menetyksiä,

koska ne korvataan täyden korvauksen periaatteella lunastustoimituksessa, vaan mahdollinen yksityiselle edulle tuleva haitta on jotain muuta. Hakemuksen liitteissä tai lausunnoissa ei ole tullut esille sellaisia haittoja, jotka estäisivät luvan myöntämisen.

Maanmittauslaitos katsoo, että yleiselle edulle saatava hyöty on suurempi kuin yksityiselle edulle tuleva haitta.

Johtopäätökset

Maanmittauslaitos katsoo lunastettavan hankkeen olevan yleisen tarpeen vaatima eikä sitä voida panna toimeen yhtä sopivasti muilla keinoilla ja sen yleiselle edulle tuoma hyöty on suurempi kuin sen yksityiselle edulle tuottama haitta on.

Näin ollen lunastuslain 4.1 § mukaiset lunastusluvan myöntämisedellytykset täyttyvät ja lupa voidaan myöntää haetun mukaisesti.

Ennakkohaltuunottolupa

Lunastuslain 58 §:n mukaan, jos töiden kiireellinen aloittaminen tai muut tärkeät syyt sitä vaativat, hakija voi saada oikeuden ottaa haltuunsa lunastettava omaisuus ennen lunastuslain 57 §:n 1 momentissa tarkoitettua ajankohtaa. Hakija on hakemuksessa pyytänyt ennakkohaltuunottoluvan myöntämistä, koska johdon rakentaminen voidaan aloittaa mahdollisuuksien mukaan osin jo alkuvuoden 2024 aikana.

Lunastuksen kohteen vahvistaminen lunastustoimituksessa

Maanmittauslaitos katsoo, että kyseessä on nauhamainen väylälunastus, eikä lunastettavan käyttöoikeusalueen yksityiskohtainen osoittaminen ole tarpeen. Alueen rajaus voidaan siten jättää vähemmän tärkeiltä osin lunastustoimituksessa ratkaistavaksi.

Päätös

Maanmittauslaitos myöntää hakijalle luvan hakemuksessa mainitulla alueella lunastamalla rajoittaa käyttöoikeuksia pysyvästi. Lunastettavat käyttöoikeuden rajoitukset on mainittu tämän asiakirjan kohdassa "Myönnetyt oikeudet".

Hankkeen toteuttavalla taholla on selvilläolovelvollisuus muissa laeissa (mm. muinaismuistolaki, luonnonsuojelulaki, vesilaki, maantielaki) olevista määräyksistä, asetetuista rajoituksista ja vaatimuksista alueen käytölle ja ne on otettava huomioon hankkeen toteutuksessa. Sama koskee myös eri virastojen ja viranomaisten ohjeita.

Hakijalle myönnetään lunastuslain 58 §:n mukainen lupa ennakkohaltuunottoon.

Lunastuksen kohde jätetään lunastuslain 10 §:n mukaisesti vähemmän tärkeiltä osin lunastustoimituksessa ratkaistavaksi.

Tässä päätöksessä mainittu kiinteän omaisuuden lunastus samoin kuin korvausten (kohteen-, haitan- ja vahingonkorvaukset) määrääminen tehdään lunastuslain mukaisessa lunastustoimituksessa. Lunastustoimitus laitetaan vireille viran puolesta mahdollisimman pian.

Sovelletut lainkohdat:

Mm. Lunastuslaki 4 §, 10 §, 58 §.

MYÖNNETYT OIKEUDET

Maanmittauslaitos myöntää hakemuksen mukaisesti hakijalle oikeuden

lunastamalla rajoittaa käyttöoikeuksia pysyvästi hakemuksessa osoitetuille ja myöhemmin lunastustoimituksessa tarkemmin määrättäville, lunastuslupahakemuksen liitteenä olevassa tilaluettelossa mainittujen kiinteistöjen alueille. Hakemuksen liitteessä on kartta johtoreitistä.

Voimajohtoa varten tulee lunastettavaksi seuraavanlainen kiinteistöjen käyttöoikeuden supistus:

1. Johtopylväiden rakenteiden väliin ja 3 metriä lähemmäksi niiden ulkopuolelle ei saa pystyttää minkäänlaisia rakenteita tai laitteita, tavallisia aitoja lukuun ottamatta.
2. Aitoja ei saa kiinnittää pylväisiin eikä tukirakenteisiin.
3. Ojia tai muita kaivauksia ei saa tehdä, eikä tieoikeutta perustaa 3 m lähemmäksi pylväsraakenteita, etäisyys luettuna ojan tai kaivauksen luhistumattomasta reunasta.
4. Johtoaukealla kokonaisuudessaan ei saa ilman rakennuttajan lupaa kasvattaa puita eikä pitää rakennuksia tai 2 m korkeampia muitakaan rakenteita tai laitteita, tavallisia aitoja lukuun ottamatta. Rakennusraja sijaitsee reunavyöhykkeen takareunassa, 23 metrin päässä johdon keskilinjasta.
5. Metsämailla molemmin puolin johtoaukeaa olevilla 10 m levyisillä ns. reunavyöhykkeillä kasvava puu saa johtoaukean reunassa olla enintään 10 m pituinen ja muulla osalla reunavyöhykettä niin paljon sanottua mittaa pitempi kuin puun etäisyys on johtoaukean reunasta.
6. Johtoaukealla ja sen läheisyydessä ei saa harjoittaa sellaista toimintaa, josta saattaa aiheutua vaaraa johdon käytölle ja kunnossapidolle.

Näiden supistusten kautta varataan johdon omistajalle seuraavat johdon rakentamisen, käytön ja kunnossapidon vuoksi tarpeelliset oikeudet kiinteistöjen käyttöön:

1. Oikeus pystyttää ja pitää johtoaukealla voimansiirtojohto pylväineen, johtoköysineen sekä voiman- ja tiedonsiirtoon liittyvine laitteineen.
2. Oikeus suorittaa tarpeellisia mittauksia johtoaukealla sekä suorittaa maadoituksia, joista aiheutuvat työnaikaiset vahingot korvataan erikseen maanomistajille.
3. Oikeus pitää johtoaukeaa vapaina puista, vesoista ja muista esineistä, jotka saattavat vaikuttaa häiritsevästi johdon käyttöön ja kunnossapitoon.
4. Oikeus poistaa johtoaukealta rakennukset ja muut rakenteet, joiden paikoillaan pystyttämisestä tai sinne pystyttämisestä ei ole erikseen sovittu. Rakennusraja sijaitsee 23 metrin etäisyydellä johdon keskilinjasta.
5. Oikeus sopivalla tavalla merkitä johtoaukean rajat, niin että ne ovat helposti havaittavissa.
6. Oikeus merkitä ne reunavyöhykkeellä sijaitsevat ja erityisesti syystä myös johtoalueen ulkopuolella kasvavat puut, jotka mittansa vuoksi voivat olla vaarallisia johdon säilymiselle sekä kaataa tällaiset puut, ellei metsänomistaja itse huolehdi niiden kaatamisesta. Johtoalueen ulkopuolella tapahtuvasta puiden kaatamisesta aiheutuva vahinko korvataan erikseen maanomistajalle.
7. Oikeus johdon omistajan lukuun työskenteleville henkilöille jalan tai ajoneuvoilla liikkua johtoaukeaa pitkin pylväältä toiselle sekä sitä varten tehdä sinne väliaikaisia ajoteitä ja rumpuja, tehdä ja kunnossa pitää johtoaukealla olevissa aidoissa tarpeellisia veräjiä ja käyttää hyväkseen johtoaukealle johtavia kiinteistölle kuuluvia teitä ja polkuja sekä tarvittaessa muitakin alueita kulkemiseen jalan tai moottorikäyttöisillä tai muilla työkoneilla ja ajoneuvoilla.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on päätöksen lopussa.

Reijo Hautamäki (*allekirjoitettu sähköisesti*)
Vastuualuepäällikkö

Eija Onali (*allekirjoitettu sähköisesti*)
Maanmittausinsinööri (DI)

Maanmittauslaitos

JAKELU

Fortum Power and Heat Oy
Vihdin kunta
Siuntion kunta
Lohjan kaupunki

Länsi-Uudenmaan museo
Caruna Oy
Fingrid Oyj
Uudenmaan ELY-keskus/Ympäristö ja Luonnonvarat, Liikenne ja infrastruktuuri
Uudenmaan liitto
maanomistajat/käyttöoikeuden haltijat
<https://www.maanmittauslaitos.fi/kuulutukset>
Länsi-Uusimaa
Västra Nyland

VALITUSOSOITUS

Päätöksen tiedot

Maanmittauslaitoksen 21.9.2023 antama päätös lunastusluvasta, asiainnustus MML 40889/03 04/2023.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä on toimitettava hallinto-oikeudelle määräajan kuluessa ennen hallinto-oikeuden aukioloajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen tai ne voi lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköpostina. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>. Muutoksenhakuasiakirjojen lähettäminen tapahtuu lähettäjän vastuulla. Hallinto-oikeutena toimii Helsingin hallinto-oikeus. Sen yhteystiedot ovat:

Helsingin hallinto-oikeus
Postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
puhelin 029 56 42069 (asiakaspalvelu/kirjaamo)
faksi 029 56 42079
sähköposti helsinki.hao@oikeus.fi
aukioloaika: ma-pe klo 8:00-16:15

Valituskirjelmän sisältö ja liitteet

Valituskirjelmässä on mainittava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valituskirjelmässä on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Valituskirjelmässä on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmään on liitettävä:

- tämä valitusosoitus tai sen jäljennös
- päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta, ellei se käy ilmi tästä valitusosoituksesta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole toimitettu viranomaiselle.

Määräaika

Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta määräaikaan. Tiedoksisaanti tästä päätöksestä katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä, kun kuulutus myönneystä lunastusluvasta on julkaistu (21.9.2023) Maanmittauslaitoksen verkkosivuilla (<https://www.maanmittauslaitos.fi/kuulutukset>). Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun tai juhannusaatto tai arkipäivä, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valitusasian käsittelystä hallinto-oikeudessa peritään oikeudenkäyntimaksu, jonka suuruudesta määrätään valtioneuvoston asetuksella. Voimassa olevat maksut selviävät Internet-osoitteesta: <http://www.oikeus.fi>